

בש"פ 6539/15 - מדינת ישראל ואח'... נגד כרים בן מורסל אבו סאלח, מוחמד בן אברהים אבו סאלח, עדנאן בן ג'מיל עלא דין, חוסאם בן ואח'...

בבית המשפט העליון

בש"פ 6539/15

בש"פ 6794/15

בש"פ 6845/15

לפני:

כבוד השופט י' עמית

המבקשת:

מדינת ישראל

נגד

המשיבים בבש"פ 6539/15:	1. כרים בן מורסל אבו סאלח
המשיבים בבש"פ 6794/15:	2. מוחמד בן אברהים אבו סאלח
	1. עדנאן בן ג'מיל עלא דין
	2. חוסאם בן עזיז מריסאת
	3. שריף-חאלד בן מורסל אבו סאלח
	4. פאדי בן מוחמד בשיר
המשיבים בבש"פ 6845/15:	1. שריף-חאלד בן מורסל אבו סאלח
	2. פאדי בן מוחמד בשיר
	3. מוחמד בן אברהים אבו סאלח

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ה' בחשון התשע"ו (18.10.2015)

בשם המבקשת: עו"ד הילה גורני

בשם המשיבים בבש"פ 6539/15	עו"ד יוסף סמארה
ובשם המשיב 3 בבש"פ 6845/15:	
בשם המשיב 1 בבש"פ 6794/15:	עו"ד חיים יצחקי
בשם המשיבים 2 ו-4 בבש"פ 6794/15	עו"ד מאהר תלמי
ובשם המשיב 2 בבש"פ 6845/15:	
בשם המשיב 3 בבש"פ 6794/15	עו"ד אחמד מוסלחה
ובשם המשיב 1 בבש"פ 6845/15:	

החלטה

ביום 18.1.2015 הוגש לבית המשפט המחוזי בחיפה כתב אישום נגד 7 נאשמים: המשיבים בבש"פ 6539/15 (להלן: כרים ומוחמד); ארבעת המשיבים בבש"פ 6794/15 (להלן: עדנאן, חוסאם, שריף-חאלד ופאדי); ואדם נוסף בשם עלאא אבו סאלח (כולם יחד יכוננו להלן: הנאשמים). בהמשך תוקן כתב האישום ופוצל לכתבי אישום נפרדים, שגם הם תוקנו, ובמסגרת החלטה זו אתייחס לכתבי האישום המתוקנים. יצוין כבר כעת, כי חומרת מעשיו של כרים היתה ניכרת בהשוואה לשאר הנאשמים, ומעצרו של כרים הוארך בהסכמתו בתשעים ימים (החלטתו של השופט נ' סולברג מיום 7.10.2015). מנגד, חלקו של עלאא בפרשה היה מינורי והוא שוחרר לחלופת מעצר זה מכבר. לפיכך עניינם של כרים ועלאא אינו מונח לפניי.

כתבי האישום

1. במבוא לכתבי האישום נאמר כי ארגון דאע"ש ('המדינה האיסלמית בעירק ואלשאם') מהווה 'התאחדות בלתי מותרת' הן מכח תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 (להלן: תקנות ההגנה) והן מכוח הכרזתו של שר הביטחון מיום 3.9.2014. כמו כן מוגדר דאע"ש כ'ארגון טרוריסטי', כהגדרתו בפקודת מניעת טרור.

על פי כתבי האישום, החל מתחילת שנת 2014 נהגו הנאשמים, להיפגש ולשוחח בנוגע לאידיאולוגיה של ארגון דאע"ש, ובסביבות חודש יוני 2014 החליטו להצטרף לדאע"ש. בסמוך למועד זה הצטרף אליהם עדנאן, שהציג את עצמו כפעיל דאע"ש במעמד גבוה, ואף אמר כי הוא מתכוון להכריז על עצמו כנציג דאע"ש בפלסטין. על רקע תמיכתם בדאע"ש המשיכו הנאשמים להיפגש כמדי שבוע במקומות מבודדים, כשהם משאירים את מכשירי הטלפון הסלולאריים ברכביהם מחשש למעקב ולהאזנה. שריף-חאלד ופאדי הביעו את רצונם לצאת לסוריה ולהילחם לצד דאע"ש. במסגרת אחד המפגשים אמר פאדי ליתר הנאשמים כי עליהם להתאמן בפעילות גופנית לקראת השלב הבא בפעילותם במסגרת דאע"ש, ובמפגשים נוספים עדנאן אימן את כרים, חאלד ופאדי לרכב על סוסים כדי להכשיר אותם לבצע "ג'יהאד".

כרים התארגן לצאת לסוריה, ורכש לשם כך כרטיס טיסה. עדנאן הדריך אותו בכך והפנה אותו לאנשי קשר רלוונטיים. מוחמד, פאדי וחוסאם העבירו לחאלד סכום כסף על מנת שימסור אותו לכרים לצורך הנסיעה ולתמיכה בלוחמי דאע"ש. על מנת "לחזק את הלב" ולהתרגל למראה של דם לשם האפשרות של פגיעה עתידית ב'כופרים', נדברו כרים, חאלד ופאדי לשחוט כבשים. השלושה נפגשו באיטליז, יחד עם מוחמד ואנשים נוספים, ושחטו כבשים לראשונה בחייהם, בהדרכתו ובסיועו של עדנאן.

ביום 30.7.2014 הגיע כרים לנתב"ג במטרה להגיע לסוריה, אך יציאתו מהארץ נמנעה מטעמי ביטחון. גם לאחר מכן המשיכו הנאשמים להיפגש ולדון בנושאים הקשורים לדאע"ש. במועדים שונים, נהגו הנאשמים (למעט עדנאן ומוחמד) להפיץ פרסומים שונים וסרטוני תעמולה, במטרה להביע תמיכה ולגרום לאחרים לתמוך בדאע"ש. באחד המפגשים לימד עדנאן את הנוכחים (כרים, חאלד, פאדי, חוסאם ואדם נוסף) כיצד להכין ולהשליך בקבוק תבערה.

2. לאחר ההכרזה על ארגון דאע"ש כ'התאחדות בלתי מותרת' החליטו הנאשמים לנקוט אמצעי זהירות, ועדנאן, חוסאם ופאדי הסבירו לנוכחים כיצד להיזהר משירותי הביטחון הישראליים וכיצד עליהם לנהוג במקרה של חקירה.

ביום 22.9.2014 הופץ נאום מטעם דובר דאע"ש, ובו קריאה להרוג ולפגוע ב'כופרים'. הנאשמים שוחחו אודות הנאום ובאחד המפגשים עדנאן אמר שכעת יש לפעול ברוח הנאום ולבצע פיגועים, בעוד שפאדי הסתייג מכך ומשתתפים נוספים במפגש נטו להסכים עימו. בחודש נובמבר 2014 החליט כרים לבצע פיגוע ולשם כך ניסה לרכוש רובה מסוג קלצ'ניקוב אך הוא נעצר; ועדנאן, בהיותו עו"ד במקצועו, ייצג אותו בהליך.

3. ביום 7.12.2014 נפגשו עדנאן, שריף-חאלד ופאדי, ללא הטלפונים הסלולאריים שלהם, ושוחחו על מעצרו של כרים. במהלך המפגש שאל עדנאן את פאדי האם הוא מכיר רוקח שיוכל להפיק חומרים רעילים מתרופות על מנת לפגוע ב'כופרים'.

במועדים שונים החזיקו עדנאן, חאלד ופאדי דגלים המזוהים עם דאע"ש, ופאדי נהג גם לענוד טבעת הנמצאת בשימוש פעילי ג'יהאד. בנוסף, עדנאן הצטלם לתכנית טלוויזיה בערוץ 10 והציג באהדה את האידיאולוגיה של דאע"ש, לרבות הצדקה למעשי הרג של 'כופרים'. כמו כן, פרסם עדנאן בפייסבוק פרסומים שונים המביעים תמיכה בדאע"ש.

4. בגין המעשים המתוארים לעיל, יוחסו לנאשמים העבירות הבאות: חברות ופעילות בהתאחדות בלתי מותרת, לפי תקנות 184(א-ב), 185(א), ו-185(ד-ט) לתקנות ההגנה, בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) ותמיכה בארגון טרוריסטי, לפי סעיפים 4(ב) ו-4(ז) לפקודת מניעת טרור. כמו כן, יוחסה למוחמד, חוסאם, שריף-חאלד, פאדי ועלאא עבירה של מגע עם סוכן חוץ, כאשר הכוונה היא לעדנאן, לפי סעיף 114 בצירוף סעיפים 25 ו-29 לחוק העונשין. לעדנאן לא יוחסה עבירה של מגע עם סוכן חוץ, בהיותו הוא-עצמו אותו "סוכן חוץ" באישומים המיוחסים לנאשמים האחרים.

הליכי המעצר

5. בד בבד עם הגשת כתבי האישום הוגשה לבית המשפט המחוזי בקשה להורות על מעצרו של כל הנאשמים עד לתום ההליכים נגדם. בהחלטתו של בית המשפט (כב' השופט י' ליפשיץ) מיום 11.3.2015, נקבע כי חומר הראיות בתיק עומד ברף הראייתי הנדרש לצורך מעצר עד תום ההליכים, וכי "מאליו מתקיימות עילות מעצר ובראשן מסוכנות כללית הן משום המעשים המיוחסים למשיבים [הנאשמים], לגופם, והן משום שמדובר בעבירות בטחון לגביהן מתקיימת חזקת מסוכנות". בית המשפט ציין כי על פי רוב עבירות בטחון מקימות מסוכנות אשר איננה ניתנת להפגה באמצעות חלופת מעצר, אך לצד זאת ראה בית המשפט להבחין בין הנאשמים. נקבע כי חלקם של עדנאן וכרים בפרשה גדול ומשמעותי יותר מחלקם של יתר הנאשמים, ובעניינם כל חלופת מעצר לא תסכון. למסקנה דומה הגיע בית המשפט גם ביחס לחוסאם, נוכח עברו הפלילי המכביד הכולל פעילות חבלנית נגד מדינת ישראל. לעומת זאת, בעניינם של חאלד, פאדי ומוחמד, נקבע כי הזדהותם עם מטרות דאע"ש אינה טוטאלית והם הסתייגו מפעילות כלשהי בתוך תחומי מדינת ישראל. לאחר קבלת תסקיר מטעם שירות המבחן, ניתנה ביום 26.4.2015 החלטתו של בית המשפט המחוזי המורה על שחרורם של חאלד, פאדי ומוחמד לחלופת מעצר בתנאים מגבילים: מעצר בית, איזוק אלקטרוני, הגבלה על גישה לאינטרנט ותנאים נוספים. כאמור לעיל, עלאא שוחרר למעצר בית כבר ביום 11.3.2015.

עררים שהגישו עדנאן וחוסאם על החלטת בית המשפט נדחו - עררו של עדנאן בהחלטתו של השופט מ' מזוז מיום 27.4.2015 (בש"פ 2291/15) ועררו של חוסאם בהחלטתו של השופט ח' מלצר מיום 23.6.2015 (בש"פ 2113/15).

6. המדינה לא השלימה עם שחרורם של חאלד, פאדי ומוחמד לחלופת מעצר, והגישה ערר על החלטה זו. בהחלטתה של השופטת ד' ברק-ארז מיום 3.5.2015 התקבל הערר והוחלט על מעצרם של השלושה עד לתום ההליכים בעניינם (בש"פ 2886/15). הודגש בהחלטה, כי עבירות ביטחון יוצרות עילת מעצר סטטוטורית, ולא נראה כי השלושה הסתייגו "בזמן אמת" מפעילותו האלימה של ארגון דאע"ש. פאדי ומוחמד אמנם לא תכננו לצאת לסוריה ולהצטרף לארגון, אך הם תמכו במי שהתכוון לעשות כן, והתנגדותם לפעילות אלימה בישראל היתה תלוית נסיבות ולא התנגדות עקרונית. בנוסף, ניתן דגש לכך שמפגשיהם של הנאשמים היו מוכוונים לפעילות אקטיבית, ולא ניתן להעריך את מסוכנותם של הנאשמים במנותק מן ההקשר שבו התרחשה ההתארגנות, תוך תמיכה הדדית בנאשמים שהיו מוכנים לפעול באלימות. צוין בהחלטה כי חלופת המעצר שהוצגו הן אמנם "איכותיות ביותר", ואולם "בשים לב לאופי המסוכנות של המשיבים לפחות בעת הזו אין די באיכותם של המפקחים [...] ייתכן כמובן שניתן יהיה לשוב ולשקול את הדברים עם התקדמות ההליך ככל שתהיינה אינדיקציות ממשיות לכך שהמשיבים אכן אינם תומכים בשימוש באלימות".

7. במהלך חודש יולי 2015 הגישו חאלד, פאדי ומוחמד בקשות לעיון חוזר בהחלטת המעצר. לאחר שהוגשו לבית המשפט המחוזי תסקירים משלימים שבמסגרתם התרשם שירות המבחן כי רמת המסוכנות מצד נאשמים אלה פחתה וחזר על המלצתו לשחררם לחלופת מעצר, הורה בית המשפט ביום 12.10.2015 על שחרורם למעצר בית בתנאים מגבילים (לרבות איזוק אלקטרוני). החלטת השחרור מיוסדת על הציטוט שהובא לעיל מתוך ההחלטה בבש"פ 2886/15, ונקבע כי בשלה העת להורות על שחרורם של השלושה לחלופת מעצר לאחר שערכו "חשבון נפש" וחל שינוי בעמדותיהם ביחס לשימוש באלימות. לעניין זה הסתמך בית המשפט על הערכת שירות המבחן כגוף מקצועי, מה עוד שהמדינה לא הביאה אינדיקציות לסתור את האמור בתסקירים.

לשם שלמות התמונה יצוין כי ביום 6.10.2015 הגיש גם עדנאן בקשה לעיון חוזר בהחלטת המעצר, ובקשה זו נדחתה בהחלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 14.10.2015.

ההליכים בתיקים העיקריים

8. ביום 2.2.2015 הוקראו כתבי האישום, ובהמשך נערכו דיונים מקדמיים אשר עסקו בעיקר בהעברת חומרי החקירה לידי ב"כ הנאשמים ובטענות המקדמיות שהועלו על ידם. בהליך העיקרי בעניינם של כרים ומוחמד (ת"פ 6438-02-15, ת"פ 17888-01-15) קבועים חמישה מועדי הוכחות לחודש דצמבר 2015 (כב' השופטת ת' שרון-נתנאל). בהליך העיקרי בעניינם של עדנאן, חוסאם, חאלד ופאדי (ת"פ 34130-01-15) נקבעו שישה דיוני הוכחות לחודשים אוקטובר-נובמבר 2015 (כב' השופטת ד' סלע).

הבקשות והערר שלפניי

9. בבש"פ 6539/15 ביקשה המדינה להאריך את מעצרם של כרים ומוחמד בתשעים ימים נוספים, לאחר שחלפו תשעה חודשים מיום הגשת כתב האישום, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). לטענת המדינה, כרים ומוחמד פעלו במשך תקופה ארוכה תוך מחויבות לארגון הרצחני דאע"ש, ופעילותם אף הובילה לנקיטת צעדים מעשיים בדמות ניסיונו של כרים לרכוש נשק במטרה לבצע פיגוע. לפיכך נטען כי המסוכנות הנשקפת מהם היא ברמה גבוהה ביותר. צוין בבקשה כי אמנם טרם החלה שמיעת הראיות בתיק העיקרי אך הסיבות לכך נעוצות בהתמשכות ההליכים המקדמיים בתיק, ויש לקוות להתקדמות ממשית של ההליך

עמוד 4

בתקופת ההארכה המבוקשת. כזכור, מעצרו של כרים הוארך בהסכמתו.

בבש"פ 6794/15 התבקשה הארכת מעצרו של עדנאן, חוסאם, שריף-חאלד ופאדי לפי סעיף 62 לחוק המעצרים. גם ביחס לנאשמים אלו נטען כי נשקפת מהם מסוכנות גבוהה, שכן תמיכתם בארגון טרור המבקש לאיים על קיומה של מדינת ישראל לוותה בהכנות ממשיות לקראת הצטרפות מעשית ללוחמי דאע"ש. לשיטתה של המדינה, מסוכנותם של נאשמים אלה נלמדת גם מכך שהם ניסו להסתיר את מעשיהם לאחר שדאע"ש הוכרז כ'התאחדות בלתי מוכרת', ואופי המעשים הוא כזה שלא מאפשר שחרור לחלופת מעצר. בנוסף הוזכר בבקשה כי לחוסאם עבר פלילי בעבירות ביטחוניות, וחאלד הורשע בעבר בהעסקה והסעת תושב זר שלא כדין.

במסגרת בבש"פ 6845/15 הוגש ערר מטעם המדינה על החלטתו האמורה של בית המשפט המחוזי, מיום 12.10.2015, לשחרר את שריף-חאלד, פאדי ומוחמד לחלופת מעצר. נטען בערר, כי על פי החלטתה של השופטת ברק-ארז בבש"פ 2886/15, מוטל על השלושה נטל כבד להוכיח שכיום הם מתנגדים לשימוש באלימות, ולשיטת המדינה – נטל זה לא הורם. במסגרת הערר חזרה המדינה על עמדתה בדבר החומרה שהיא רואה במעשיהם של השלושה, אשר הזדהו באופן אידיאולוגי ועמוק עם ארגון הטרור הרצחני דאע"ש ואף נקטו פעולות הכנה כדי להכשיר את עצמם לבצע פעולות אלימות. לטענת המדינה מדובר באנשים בוגרים שאין להניח כי הפכו את עורם "כבמטה קסם", אלא התנערו מהאידיאולוגיה של דאע"ש היא מן השפה ולחוץ. המדינה מוסיפה וטוענת כי ההנחה ששירות המבחן ידע להבחין בין מניפולציה לחרטה כנה – כבר נסתרה במסגרת הליך זה, לאחר שכבר בתסקירים הראשונים שירות המבחן התרשם מכך שהשלושה מתנערים מעמדותיהם וממעשיהם הקודמים, אך בית משפט זה ראה את התמונה באור שונה (בבש"פ 2886/15 ה"ל). נטען, כי הצהרותיהם של הנאשמים בפני שירות המבחן הם פרי התדרוך המקדים שנערך להם בטרם נעצרו, כמפורט בכתב האישום. על בסיס טענות אלה, עמדתה של המדינה היא כי חלופת המעצר שנקבעה איננה מאיינת את מסוכנותם של השלושה, אשר עלולים לנקוט פעולה אלימה, למשל בעקבות קריאה כללית של ארגון דאע"ש לפעיליו, וזאת בפרט בשים לב למאורעות הקשים בימים האחרונים.

דיון והכרעה

10. כבסיס להחלטה זו יש להבחין בין שתי קבוצות נאשמים, כפי שנעשה על ידי בית משפט קמא.

כאמור, בית משפט קמא הורה על מעצרו של עדנאן, כרים וחוסאם ואליהם נתייחס כקבוצה אחת, והורה על שחרורם של פאדי, מוחמד ושריף-חאלד, שאליהם נתייחס כאל קבוצה שניה (עלאא שוחרר כבר בתחילת הדרך).

המדינה הגישה בקשה להארכת מעצרו של חברי שתי הקבוצות בתשעים יום נוספים. השיקולים לעניין סעיף 62 לחוק המעצרים מוכרים וידועים, ובתמצית, עיקרם באיזון בין החפות והזכות לחירות של הנאשם מול מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם אם ישוחרר והחשש מפני הימלטות או שיבוש הליכי המשפט. במסגרת סעיף זה אין בית המשפט נדרש שוב לטענות הנוגעות לחומר הראיות ולעילת המעצר, ולכן לא אתייחס לטענות שונות שהעלו באי כוח הצדדים במהלך הדיון שנתקיים בפני.

הבקשה להארכת מעצרו של עדנאן וחוסאם לפי סעיף 62 לחוק המעצרים

עמוד 5

11. מעצרו של כרים הוארך בהסכמה מעבר לתשעה חודשים, כך שבמסגרת הקבוצה הראשונה נותר לדיון עניינם של חוסאם ועדנאן לגביהם מתבקשת הארכת מעצר במסגרת סעיף 62 לחוק המעצרים.

אפתח בעניינו של חוסאם. הלה סייע לכרים כספית לצורך הנסיעה לסוריה, ולהבדיל מהמעורבים בקבוצה השניה, נזקף לחובתו עברו הפלילי בעבירות בטחוניות, ונראה כי לא הפנים את חומרת המעשים. לא בכדי בית משפט קמא אף לא ביקש תסקיר בעניינו של חוסאם, ובהיבט המסוכנות, אין בחלוף תשעת החודשים מאז תחילת משפטו, כדי להטות את נקודת האיזון לכיוונו.

אשר לעדנאן, עניינו נדון כאמור על ידי השופט מ' מזוז, בהחלטתו בה דחה את עררו על מעצרו עד לתום ההליכים (בש"פ 2291/15 הנ"ל). כפי שעולה גם מכתב האישום, עדנאן היה הבולט בחבורת הנאשמים, הוא שתדרך אותם, הוא שהציע לשחוט כבשים על מנת "לחזק את הלבבות" למראה של דם, הוא שלימד את האחרים כיצד להכין ולהשליך בקבוק תבערה, הוא שנטל את הבכורה והציג עצמו כנציג דאע"ש בארץ ונראה כי הוא האידיאולוג ומנהיג הקבוצה. אוסיף ואומר כי בעוד הנאשמים בקבוצה השניה הודיעו בריש גלי והצהירו כי אינם מזדהים עם דאע"ש ומטרותיו, עדנאן נמנע במפגיע מהצהרה מעין זו, וגם בכך יש ללמד כי הוא עדיין משוכנע בצדקת דרכו, שאותה הציג כעניין תיאולוגי ולא אידיאולוגי-אופרטיבי. בהתחשב בכך, ובהתחשב במסוכנות האינהרנטית הטמונה בעבירות נגד ביטחון המדינה, גם לגבי עדנאן, איני סבור כי יש בחלוף הזמן כדי להקהות מסוכנותו.

12. אשר על כן, אני נעתר לבקשתה של המדינה ומורה על הארכת מעצרו של חוסאם ועדנאן ב-90 יום, החל מיום 18.10.2015 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 34130-01-15 בבית המשפט המחוזי בחיפה, לפי המוקדם.

ערר המדינה על ההחלטה לשחרר את פאדי, מוחמד ושריף-חאלד

והבקשה להארכת מעצרו לפי סעיף 62 לחוק המעצרים

13. בית משפט קמא הורה, זו הפעם השניה, על שחרורם של פאדי, מוחמד ושריף-חאלד לחלופה של מעצר באיזוק אלקטרוני. כאמור, בהחלטתה של חברתי השופטת ד' ברק-ארז מיום 3.5.2015 נתקבל ערר המדינה על החלטתו הראשונה של בית משפט קמא, והיא הורתה על מעצרו של השלושה עד לתום ההליכים. בהחלטתה הציגה חברתי את התלבטותה הנובעת בעיקר מכך שחלופות המעצר שהוצגו לגבי השלושה "היו אכן איכותיות ביותר", אך "בשים לב לאופי המסוכנות של המשיבים לפחות בעת הזו" הגיעה למסקנה כי לא די בכך כדי להורות על שחרורם של השלושה. בסיפא להחלטה נאמר כי "ייתכן כמובן שניתן יהיה לשוב ולשקול את הדברים עם התקדמות ההליך ככל שתהיינה אינדיקציות ממשיות לכך שהמשיבים אכן אינם תומכים בשימוש באלמות - בין על-ידם ובין על דרך עידוד ותמיכה של אחרים המבקשים לנקוט אמצעים אלימים".

מאז החלטתה של חברתי, חלפו למעלה מחמשה חודשים וביני לביני חלפו תשעה חודשים מאז הקראת כתב האישום, שמיעת הראיות אך החלה (במשפטו של מוחמד טרם החלה), ועל פי רשימת העדים נראה כי שמיעת המשפט תתארך אף הרבה מעבר להארכה הנוכחית. לכך יש להוסיף את ההתרשמות החוזרת והנשנית של שירות המבחן, לא רק מאיכותם של המפקחים המוצעים, אלא מכך שהשלושה עברו שינוי של ממש, זה להם מעצרו הראשון, הם מצהירים בריש גלי אודות הסתייגותם מארגון דאע"ש ואף נכונים להצהיר בכל אמצעי התקשורת אודות הסתייגותם

החריפה מפעילות דאע"ש על מנת להציל צעירים אחרים מליפול ברשתו של הארגון. לטענתם של השלושה, אין להשוות את הידוע לנו כיום אודות זוועות דאע"ש, למידע שהיה ידוע להם לפני כשנה, בסמוך לפני מעצרים. לטענתם, בשעתו הם תמכו בדאע"ש מאחר שראו אותו כארגון שנלחם כנגד משטרו של הנשיא אסד, כמו ארגוני מורדים אחרים בסוריה. השלושה נמצאים כיום באגף אסירים בטחוניים המזוהים עם הפת"ח, למרות שאין להם הזדהות עם אף ארגון, ולטענתם, אילו הטיפו או עסקו בפעילות אידיאולוגית בין כתלי הכלא, חזקה על השב"ס כי היה יודע על כך. מכאן שיש אינדיקציות ממשיות לכך שהם אכן אינם תומכים בשימוש באלימות ואינם מעודדים ותומכים באחרים המבקשים לנקוט באלימות.

המדינה טענה כי לא קיימת אינדיקציה ממשית המצביעה על שינוי לבבות אצל מי משלושת המשיבים, ולכן מסוכנותם עודנה שרירה וקיימת. מצד שני, מה עוד יכולים השלושה לעשות כדי להוכיח כי פיהם וליבם שווים?

14. לא אחד כי קשתה עלי ההחלטה בעניינם של השלושה. אף אחד מהשלושה לא נסע לסוריה, גם לא מוחמד שלמד בירדן ויכול היה להסתכן לסוריה בנקל, לא בוצעה על ידם כל פעולה אופרטיבית בישראל, ופאדי ומוחמד אף הסתייגו מהפעלת אלימות בישראל. מוחמד עצמו השתתף במספר קטן בהרבה של מפגשים, מאחר שעבד באילת.

מנגד, קשה להתעלם מהאופי הקונספירטיבי שנשאו המפגשים של בני החבורה, לאורך תקופה ארוכה, באזורים מבודדים, תוך כיבוי הטלפונים הסלולריים. השלושה הזדהו ותמכו בדאע"ש, ארגון שהאידיאולוגיה הקיצונית והרצחנית שלו היא מן המפורסמות שאינן צריכות ראייה. פאדי ומוחמד תמכו כספית בכרים לצורך הנסיעה לסוריה, ולמרות שיציאתו לחו"ל נמנעה מטעמי ביטחון, לא הפנימו את המסר ולא חדלו מפעולותיהם. לחובתו של פאדי יש לזקוף כי למד באיטליה הנדסת מכונות, אך גורש מאיטליה בשל קשריו עם פלוני שנסע לסוריה כדי להצטרף לדאע"ש. פאדי לא הפנים את הלקח, ובמקום להתרחק מכל קשר לארגון קיצוני זה, הסתבך בפרשיה הנוכחית. אף לא ניתן לראות את פאדי כמי שאך נגרר אחר עדנאן, בהיותו אקטיבי ב"תדרוך" לאחר הכרזת דאע"ש כהתאחדות בלתי מותרת. השלושה מתקרבים לגיל 30, כך שאין מדובר בצעירים רכים להשפעה. שחיטת הכבשים, היא אנקדוטה שיכולה לקומם כל צמחוני, אך יש בה גם להמחיש כי חברי הקבוצה לא עסקו רק בהיבטים רוחניים-תיאולוגיים, אלא מצאו לחזק ולהכין את עצמם ל"עבודת הבורא" גם בהיבט המעשי שלה (אציין כי מוחמד עצמו נמנע מלשחוט הכבשים במו ידיו אך היה נוכח בעת המעשה). אני נכון לזקוף לזכות השלושה כי עדנאן הפתיע אותם במפגש בו הדריך והדגים כיצד להכין בקבוק תבערה, אך ניתן היה לצפות כי השלושה יתנערו מכך בזמן אמת.

15. ייאמר בקול ברור וצלול, כי מדינת ישראל, במצב הביטחוני בו היא שרויה, אינה יכולה להרשות לעצמה את ה"מותרות" של התעסקות עם דאע"ש, כמו מדינות אחרות באירופה המתמודדות עם צעירים הנוסעים לסוריה ולעיראק כדי להילחם בשורות הארגון. ידע כל אחד כי לדאע"ש לא מתקרבים, ושומר נפשו ירחק מכל בדל של עיסוק בנושא. ענייננו בעבירות ביטחוניות בעלות אופי אידיאולוגי, ובמוטיבציה אידיאולוגית יש כדי לחזק את יסוד המסוכנות (בש"פ 369/12 מדינת ישראל נ' הכהן פס' 15 (15.1.2012)). הדברים נכונים במיוחד בהתחשב באירועי הימים האחרונים ואף זה שיקול לגיטימי בו ניתן להתחשב בעת הזו במסגרת שיקולי המעצר (וראו החלטתי בבש"פ 6289/14 מדינת ישראל נ' לירן אסרף פס' 15 (29.9.2014) שם נאמר: "בהקשר זה אף אין להתעלם מהמצב הנפיץ השורר בירושלים בתקופה האחרונה, מה שאך מוסיף לחומרת המעשה נוכח השלכותיו האפשריות על המצב בעיר הבירה").

לכף הזכות אציין כי זו הפעם הראשונה שהשלושה נמצאים במעצר, והמעצר נמשך כמעט כשנה, כך שניתן להניח כי השלושה הפנימו את ההשלכות של מעשיהם. לכך יש להוסיף, בניגוד לאחד המאפיינים המקובלים בעבירות

אידיאולוגיות, כי משפחתם וסביבתם הקרובה של השלושה מסתייגים נמרצות מהמעשים המיוחסים להם ורחוקים עד מאוד מהאידיאולוגיה הדתית קיצונית של דאע"ש וזרמים דתיים אחרים. הדברים באים לידי ביטוי בשני התסקירים שניתנו בעניינם של השלושה, ולא בכדי ציינה השופטת ברק-ארז בהחלטתה, כי החלופות שהוצעו איכותיות ביותר.

16. עומדות רגלינו בהארכת המעצר הראשונה. המשפט אך זה החל, למעט משפטו של מוחמד שאמור להתחיל בחודש דצמבר. איני סבור כי יש בחלוף הזמן כדי לאשש כדבעי את טענת השלושה כי השליכו מאחורי גוּם לחלוטין את הזדהותם ותמיכתם בארגון הרצחני, כך שנקודת האיזון עדיין אינה נוטה לכיוונם. עם זאת, בתום הארכה הנוכחית, ובהיעדר אינדיקציה שלילית לחובתם של מי מהמשיבים, ניתן יהיה לבחון שוב את הדברים ואת הצפי להתקדמות המשפט.

17. אשר על כן, אני מקבל את ערר המדינה על החלטת השחרור ואת בקשת המדינה להארכת המעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, ומורה על הארכת מעצרם של פאדי ושריף-חאלד ב-90 יום, החל מיום 18.10.2015 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 34130-01-15 ועל הארכת מעצרו של מוחמד ב-90 יום החל מיום 18.10.2015 ועד למתן פסק דין בת"פ 1788-01-15 בבית המשפט המחוזי בחיפה, לפי המוקדם.

18. בשולי הדברים אציין כי ככל שהתרשמתי, המחלוקת העובדתית לגבי המעשים המיוחסים לפאדי, מוחמד ושריף-חאלד בכתבי האישום, אינה גדולה, והתקשיתי להבין מניין נובע הצפי להתארכות המשפט. טוב יעשו הצדדים אם ינסו להגיע לעובדות מוסכמות ולהגשת מסמכים בהסכמה, ולמצער, אם יפנו להליך של גישור, שמא יהיה בכך כדי לקצר את ההליך העיקרי.

ניתנה היום, ו' בחשוון התשע"ו (19.10.2015).

שׁוֹפֵט